

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglaševalcem in denar pa upravnisti. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost“. Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Podlage novega nacionalnega predstavnstva

Včeraj zjutraj ob 2.30 se je zaključilo zasedanje velikega fašistovskega sveta. Radi pozne ure nam ni bilo več mogoče poročati o sklepih te zaključne seje, ki je včerajšnji številki in zato prinašamo danes vsebino važnih odločitev, ki so bile sklenjene.

Veliki svet se je bavil na omenjeni seji s pretresom položaja v Solah in pa z vprašanjem novega nacionalnega predstavnstva. Posebno važni so sklepi glede tega poslednjega vprašanja, kajti oni se lahko označijo kot konec starega volilnega parlamentarnega in začetek nove dobe in novega načina sodelovanja med ljudstvom in vlado na polju zakonodaje. Gre z eno besedo za odpravo starega demokratičnega - liberalnega parlamentarnega predstavnstva, za reformo, ki bo z revolucionarno korenitostjo predrugačila politični ustroj Italije v bodočnosti.

Kot znano, je fašizem vedno naglašal, da je fašistovska revolucija odločno protidemokratska in protiparlamentarna v dosedanjem pomenu teh besed. Ministrski predsednik Mussolini je v svojem zadnjem govoru pred poslansko zbornico, ki ga je imel pred par meseci, izrecno izjavil, da bo še v tekočem letu poskrbljeno tudi za reformo nacionalnega predstavnstva v skladu s prehodom od liberalne h korporativni državi. In včeraj — na zaključni seji velikega sveta — so bile začrtane temeljne podlage te dalekosežne preuredbe. V naslednjem podajemo natančno besedilo tozadevnih sklepov, na podlagi katerih si bo mogel čitatelj sam ustvariti sliko o zasebnosti sprememb, ki se v njih napovedujejo za najbližjo bodočnost:

1) Vsak sistem nacionalnega predstavnstva mora izhajati iz dejanskega položaja v Italiji, in sicer: iz uničenja vseh političnih strank, ki so nasprotne fašizmu, iz obstoja ene same politične stranke v funkciji organa režima, iz pravnega priznanja velikih proizvodnih in gospodarskih organizacij nacije, organizacij, ki so sindikalno-korporativna podlaga države.

2) Fašistična teza sindikalnih organizacij radi kratkotrajnega časa od njihove ustanovitve do danes ne dopušta, da bi smele stopiti na mesto stranke režima v njeni politični funkciji, ter da bi same prevzele vlogo nacionalnega predstavnstva. More se jim dovoliti le to, da napravijo samo še prvi korak na tej poti.

3) Trinajstero velikih gospodarskih organizacij, v katerem je zbran ves sloj italijanskih proizvajalcev in delavcev, bodo predložile velikemu svetu številno kandidatov, ki se določijo.

4) Veliki svet bo pregledal te kandidate in bo eventualno črtnel enega ali drugega izmed njih, da se zagotovi, da bo vsak izmed njih prava fašistovska postava in bo razpolagal s potrebnimi sposobnostmi, da bo znal zastopati ne samo interese gotovih kategorij, iz katerih pride, temveč tudi splošne in višje interese nacije in režima, interese, ki niso le gospodarski ali praktične narave.

5) Veliki svet bo dopolnil listo kandidatov, ki jo predložijo velike ekonomske - sindikalne organizacije, z drugimi elementi, in to v obsegu, ki se še določi. Na tej točki zgubi lista fragmentarni značaj svojega izvora in postane, ko sprejme enotnostno in celotnostno mnenje s strani stranke, lista, ki jo režim v svojem političnem svojstvu predloži naciji.

6) Lista, ki gre preko posameznih kategorij in jih izenaci pod enim skupnim imenom, ni več ne briga za teritorialne značbe, more biti samo nacionalna, radi česar bodo tvorila vsa ozemlja nacije eno samo volilno okrožje.

7) Volilna pravica se ne bo dala neopredeljenim državljanom, kakor je bilo po staremu sistemu demokratične splošne volilne pravice, temveč samo onim, ki na podlagi sindikalnih prispevkov dokažejo, da so

aktivni elementi v življenju nacije, in pa tudi drugim kategorijam, ki jih zakon o disciplini skupnih pogodb sicer ne upošteva, ki pa so kljub temu koristne nacionalni skupnosti.

8) Za nacionalno listo edinega nacionalnega volilnega okrožja se bo glasovalo s simbolom (z volilnim znakom).

9) Proučil se bo način, kako se bo dalo zastopništvo onim organizacijam, ki so dejanski priznane in se gibljejo v koloketu režima.

10) Število poslancev se zniža od 560 na 400.

11) Specifične naloge skupščine se določijo ob drugem času.

12) Senat ostane v svojem sedanjem sestavu, izvzemši nekatere reforme, ki se nanašajo na notranje poslovanje.

S tem sistemom se je režim izognil nevarnosti, da bi padel nazaj v stari sistem čisto političnega in volitvanskega predstavnstva, in pa možni nevarnosti, da bi znal ustvariti predstavnstvo na izključni podlagi interesov, katero bi moglo zadržati gospodarske in politične in duhovno edinstvo režima. Posebno naglašeno je bilo, da gospodarstvo na višini višjih in splošnih interesov režima. To pa ne izključuje možnosti, da se bo potem konsolidacije in izpolnitve sindikalnih organizacij moglo priti po poskusih prihodnje zakonodajne dobe k tipični in izključni obliki nacionalnega, korporativnega in fašistovskega predstavnstva.

Na podlagi gornjega sklene veliki svet, da sestavi pravosodni minister na podlagi gori obrazloženih navodil zakonske načrte in jih predloži velikemu svetu, ki se sestane v mesecu januarju leta VI.

Kraljev rojstni dan

Častitke on. Mussolinija

RIM, 11. Povodom kraljevega rojstnega dne so vsa javna in mnoga zasebna poslopja v zgradbah, iz utrdbe na Monte Mario odmevajo salve. Oblastva in udruženja so poslala vladarju brzojavna voščila.

Načelnik vlade je poslal naslednji dve brzojavki:

«Prosim Vaše Veličanstvo, da bi blagovolilo sprejeti vneta voščila in častitke, ki jih nacionalna vlada, katera tolmači misel celokupnega italijanskega naroda, prednaša ob priliki današnjega srečnega praznika. — Mussolini.» Kot minister oboroženih sil pa je on. Mussolini poslal naslednjo brzojavko:

«Njegovega Veličanstvu Kralju — San Rosore. S trdnim srcem in neomajno vero vzklikajo oborožene sile Italije Vašemu Veličanstvu svoja vroča voščila. — Mussolini.»

RIM, 11. V proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja, se je vršila danes zjutraj v vojašnici «Castr Pretoria» velika vojaška parada rimske garnizije. Nocoj je bila vsa prestolnica razsvetljena, kakor ob priliki velikih narodnih praznikov.

Proslava v Splitu

SPLIT, 11. Danes so podružnice italijanskih družb in društvo izvele italijanske «stave povodom rojstnega dne Nj. Vel. kralja» ob 10. uri dopoldne se je vršila v cerkvi sv. Jožefa masa, ki so se je udeležili zastopniki italijanske kolonije.

Rimski listi

O sklepih zadnje seje velikega fašistovskega sveta

RIM, 11. Večina današnjih rimskih listov posveča svoje uvodne sklepe, ki so bili sprejeti v pretekli noči na seji velikega fašistovskega sveta o novem narodnem predstavnstvu. Ni treba niti omeniti, da odobravajo vsi listi brez izjeme novo obliko, katero bo dobilo narodno predstavnstvo. V listu «Giornale d'Italia» pravi Virginij Gayda med drugim:

«V bistvu ostane osnovni duh ustave nespremenjen. Uvajata se samo dva nova elementa, eden, ki je merodajen za volilce, in sicer za materialne in duševne proizvajalce je državne in socialnega značaja, drugi, ki je merodajen za kandidate, pri čemer

se bo harmonično družil duh in realnost fašistovske revolucije, pa je političnega značaja. Posebno odobrava sklepe velikega fašistovskega sveta «Tribuna», ki z zadoščenjem ugotavlja, da je za vedno pokopan demokratični volilni sistem.

Trgovinski odnosi

med Italijo in Jugoslavijo

RIM, 11. V času, pravi agencija «Volta», ko se razpravljajo o odnosih med Francijo in Jugoslavijo, je zanimivo beležiti podatke o razmerju našega izvoza z uvozom iz Jugoslavije. V prvih sedmih mesecih t. l. smo uvozili za 412 milijonov, izvozili pa za 171 milijonov lir blaga, vsled česar znaša naš deficit v tej dobi 241 milijonov lir. V isti dobi preteklega leta smo uvozili za 655 milijonov, izvozili pa za 261 milijonov lir, tako da je znašal naš deficit v prvih sedmih mesecih l. l. 439 milijonov lir. Letos izkazuje naša trgovinska bilanca napram Jugoslaviji, z ozirom na lanko, zboljšanje za 198 milijonov lir odnošno za 45 odstotkov. Za to zboljšanje se imamo zahvaliti predvsem manjšemu uvozu turšice in nekaterih vrst žita, navzlic temu pa ostaja ta del naše trgovinske bilance deficiten.

Kvota 90

Vesti o stabilizaciji na kvoti 100 in «Tribuna»

RIM, 11. «Tribuna» pravi v svoji današnji številki, da je neki milanski gospodarsko-finančni list objavil včeraj pod naslovom «O kvoti 90 in denarni preureditvi». Članek, v katerem zatrjuje, da je zelo verjetno, da bo lira v kratkem stabilizirana na kvoto 100, tako da bo en angleški funt šterling vreden 100 lir. K tej trditvi pravi «Tribuna» sledeče:

«1.) Indukcije in dedukcije članarja v tem pogledu so docela samovoljne, kajti vlada je ponovno izjavila, da bo za nedoločen čas odbržala liro na kvoti 90. Ta smernica je ostala neomajana in nespremenjena. 2.) Vladni krogi zelo obžalujejo članek milanskega lista. 3.) Vsi poskusi, katere bi hoteli podvzeti mednarodni spekulanti, bodo ravno tako energično zatrti v bodočnosti, kakor so bili vedno zatirani v preteklosti, čim so se pojavili. Državni zaklad razpolaga namreč s takimi sredstvi, da mu je mogoče neomajno gospodariti nad finančnim položajem države.»

Politični tajnik iz Ravenne pri on. Mussoliniju

RIM, 11. Davi je sprejel načelnik vlade političnega tajnika ravenneke fašistovske zveze cav. Enza Morigija, ki je že okrevaval od rane, katero je zadobil pri nedavnem napadu nekega komuniste na voditelja fašizma v Raveni. On. Mussolini je častil političnemu tajniku k njegovemu ozdravljenju ter se je z njim razgovarjal o položaju fašizma v Raveni in ravenneški pokrajini. Ob slovesu je povdaril cav. Morigiju svojo fotografijo z lastnoročno napisano posvetitvijo.

Nadzorstvo nad mletjem žita

RIM, 11. Agencija «Roma» poroča, da je poverilo ministrstvo za narodno gospodarstvo nadzorstvo nad mletjem žita državnemu udruženju za prevencijo proti neugodam. Ministrstvo je privreda do tega ukrepa okolnost, da razpolaga udruženje z zadostnim številom potrebnih tehničnih uradnikov in da deluje v tesnem soglasju z ministrstvom za gospodarstvo, od katerega prejema tozadevna navodila. Vse to jamči za enotnost delovanja po celi državi in izključuje vsako možnost neskladnega postopanja.

Največja italijanska mesta

RIM, 11. V mesecu septembru je doseglo številno prebivalstva v Neaplju 941.080 oseb, v Milanu okrog 916.000 oseb, v Rimu pa okoli 850.000 oseb. Za temi tremi največjimi mesti Italije sledita Genova z 612.000 in Turin s 540.000. Če bi ne bile nedavno priključene k neapeljskemu in milanskemu mestu oko-

liške občine, bi bilo največje mesto Italije Rim, katerega prebivalstvo dan za dnem narašča.

Pred zaroke bolgarskega kralja s princezino Ivano?

RIM, 11. «Brillante» prinaša naslednjo vest iz New Yorka: «New York American» pravi, da bo v kratkem uradno objavljena zaroka princezine Ivane z bolgarskim kraljem Borisom. Obenem pa je baje že odločeno, da se bo vršila poroka v bližnji pomladi v Sofiji. Isti list napoveduje, da se bosta ob istem času poročila tudi prestolonaslednik Humbert in belgijska princezinja Marija José.

Romunski zunanji minister

bo prišel v Rim

RIM, 11. Agenciji «Atmo» poročajo iz Bukarešte: V romunskih političnih krogih napovedujejo, da bo romunski zunanji minister v kratkem, bržkone še pred koncem t. m. potoval v Rim. Njegovo potovanje bo seveda političnega značaja. Napovedi te vrste potrjujejo tudi odgovorni romunski krogi.

Neurje v Severni Italiji

Reke in potoki prestopili bregove — Hudi nalivi in potresni sunki — Vihar na Tirenem morju

MILAN, 11. Po več časa trajajočem lapem vremenu so oblaki v poslednjih dneh začeli usipati na zemljo ogromne množice vode, kakor bi se bile odprle vse zatvornice neba. Reke in potoki so narastli, prestopili so bregove in poplavlili obširna polja. Vsa obširna valtellinska ravan je pod vodo. Voda je poškodovala ceste, odnesla mnogo začasnih mostov, ki so bili postavljeni po zadnjih poplavih. V goratih krajih je temperatura nenadoma močno narasla radi širokalnih vetrov. Ledeniki so se otajali in hudourniki drviijo v doline.

Adda je prestopila bregove. Voda je podrla nekaj hiš, odnesla mostove in pokvarila telefonske in brzojavne zveze. V Sondriju je bila spet obširna poškodovana prefektura, kjer je voda dosegla 2.50 m višine. Arhiv je deloma uničen. Sicer pa se je položaj v Sondriju pričel danes nekoliko boljšati, ker so vode začele padati.

Nad jezerom Lago Maggiore je tudi divjala huda nevihta. Vsula se je debela toča, ki je pobelila vso okolico. Tudi v pokrajinah Bergamo in Brescia so nastale poplave. Tudi tu je voda porušila več hiš, pokvarila je ceste in razorala polja. Mnogo živine je poginilo v hlevih, ker je vanje vdrla voda.

V Bedoniju (pokrajina Parma) trajajo nalivi že par dni. Včeraj ponoči so močni potresni sunki stresli zemljo. Prebivalcev se je polastila panika in drli so na prosto, čeprav je zunaj lilo kakor iz škafe. Potres je bil precej močan in so skoraj vse hiše več ali manj poškodovane. Mnogo škode je povzročil močan veter, ki se je dvignil proti jutru. Ulice so polne opeke, kamenja in drugih reči, ki jih je veter odtrgal od hiš in raz streh. Neko obzidje se je zrušilo in pokopalo nekega dečka ter nekega starejšega moža; prvi je obelžal mrtev, drugi pa je zadobil hude poškodbe.

Slične vesti o veliki povodnji prihajajo tudi iz Poadija, kjer je reka, Adiza, močno narasla in prenaša ogromne količine leš; ravno tako njeni pritoki. V Bolcanu je več ur lilo brez prestanka. Med tem mestom in Meranom so reke poplavlile vso ravan, kar se je letos že tretji krat zgodilo.

Tudi na Tirenem morju, posebno ob ligurski obali, je divjala včeraj huda nevihta. Morje je bilo zelo razburkano in mnogo parnikov je bilo v veliki nevarnosti; nekaj jih je neurje tudi poškodovalo. Plovba je bila onemogočena in pristaniško poveljništvo v Genovi ni dovolilo ladjam, da bi zapustile pristanišče. Tudi «Augustus», največja motorna ladja sveta, ni smela odpotovati. V Livornu je morje poplaval dobršen del nabrežja. Voda je vdrila v pritične prostore hiš in napravila precej škode.

Francosko-jugoslovenska pogodba podpisana

Trgovinska pogodba med obema državama bo sklenjena v kratkem

BEograd, 11. Po vesteh iz Pariza sta zunanja ministra Brjand in dr. Marinković ob 17. uri slovesno podpisala prijateljsko pogodbo in konvencijo o arbitraži med Francijo in Jugoslavijo. Pogodba obvezuje obe državi, da ne bosta započeli vojne ena proti drugi s pridržkom na vojne akcije, ki bi jih mogla predpisati Družba narodov. Nadalje se obvezujeta pogodbeni stranki, da se rešijo vsi spori, ki bi se ne mogli rešiti na prijateljski način, potem arbitražo. Obvezno je tudi sporazumno postopanje v slučaju, da bi nastali kakšni problemi, ki se tičejo položaja, kot ga je ustvarila ta pogodba, razen za slučaj, da bi bila potrebna intervencija Družbe narodov, t. j. v slučaju, da bi pretila svetovnemu miru nevarnost. Konvencija o arbitraži določa postopanje o razsodišču v sporih med obema državama in je slična locarnskemu sporazumu. Konvencija o arbitraži se bo predložila Družbi narodov in bo objavljena.

Francosko-jugoslovenska trgovinska pogodba, ki je že pripravljena, da se sklene, bo v kratkem podpisana. Danes popoldne je jugoslovanski poslanik v Parizu Spalajković priredil obed na čast zunanjemu ministru dr. Marinkoviću in njegovi soprog. Tega obeda se je udeležil tudi francoski zunanji minister. Dopoldne je francoski ministrski predsednik Poincaré sprejel zunanjega ministra dr.

Marinkovića, ki se je z njim dalj časa razgovarjal.

LJUBLJANA, 11. Danes popoldne so se povodom sklenitve prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Francijo vršile francoske manifestacije, ki so se zaključile s sviranjem marseljske tem pred francoskim konzulatom.

Proslava obletnice premirja

v Parizu in Beogradu

BEograd, 11. Poročajo iz Pariza, da so danes dopoldne ob 11. uri zunanji minister dr. Marinković in jugoslovanski poslanik Spalajković, šef jugoslovenskega zunanje-ministrskega kabineta Belinović z ostalimi osebami poslaništva prisostvovali proslavi obletnice zaključitve premirja 1918. Jugoslovanski zunanji minister je v imenu svoje države položil venec na grob neznanega junaka.

BEograd, 11. Danes se je v Beogradu na italijanskem pokopališču vršila svečanost v spomin padlim italijanskim vojakom. Ob tej priliki je godba zaigrala italijansko himno. Pred tem se je vršila enaka svečanost na francoskem pokopališču. V Beogradu so proslavili tudi 9. obletnico zaključitve premirja po svetovni vojni. Teh svečanosti so se v imenu vlade udeležili ministri Kumanudi, dr. Angelinović in dr. Obradović, v imenu narodne skupščine pa podpredsednik Pera Matković.

dajnost vojnega sodišča v tej zadevi.

Demonstrativen pohod

angleških brezposelnih rudarjev proti Londonu

LONDON, 10. Včeraj je pričelo 250 brezposelnih rudarjev iz Newporta pohod proti Londonu. Organiziral ga je vodja rudarjev Cook z namenom, da spozna javnost težke življenjske prilike rudarjev, ki so nastale, odkar so zaprli rudnike. Spočetka so pisali delavski listi in so krožile med delavci vesti o pohodu vseh brezposelnih rudarjev. Na ta način bi se udeležilo teh demonstracij mnogo več delavcev. Brezposelnih rudarjev je okrog 40 do 50.000, od katerih pa dobiva večji del vladno podporo. Demonstrantje so namenjeni v London k načelniku angleške vlade Baldwinu, da se mu priitožijo radi svojega položaja. Dasi ta demonstrativni pohod nima uradnega značaja, ga delavski krogi in vodstvo delavske stranke ter vodstvo rudarske zveze z velikim zanimanjem zasledujejo.

Znižanje kapitala družbe «Marconi»

LONDON, 10. Danes je najvišje sodišče odobrilo znižanje kapitala družbe «Marconi». Njen kapital se je znižal od 4 milijonov na 2.374.954 funtov šterlingov. S tem se je znižala vrednost delnic skoro za polovico. Oblasti so priznale, da je bilo to znižanje docela utemeljeno. Ravnateljstvo družbe je dokazalo, da je imela družba velike izgube in da so dokazovanja nasprotnikov tega znižanja, po katerih naj bi družba ne imela onih izgub, brez podlage.

Polet na veliko razdaljo

BRUSELJ, 11. Letalca Medach in Verhaegen sta danes ob 7.40 zjutraj odletela iz Wevelhen proti Kinshasi v belgijskem Kongu. S tem nepretrganim poletom nameravata doseči rekord v poletih na velike razdalje.

Japonski učenjek o Vozuvu

TOKIJO, 11. Znameniti seizmolog Imamura, ki se je ravnokar povrnil s konference v Pragi, je napovedal, da bo še tekom tega leta bruhal Vezuv na tako silen način, kakor že od l. 1906. ne. Učenjak pa ni povedal, na podlagi katerih znanstvenih podatkov je to napovedal.

DNEVNE VESTI

Proslava rojstnega dne Nj. V. kralja

Včeraj je praznovala vsa Italija 58. rojstni dan popularnega in ljubljenega vladarja Nj. V. kralja Viktorja Emanuela III.

Ulice tržaškega mesta so izvešale tem povodom številne zastave, a zvečer so bila vsa javna in številna važnejša zasebna poslopja svečano razsvetljena.

Zaključek finančnega leta z značilnim prebitkom

Po vesteh iz Rima o državnih dohodkih je razvidno, da je glavni aktivni vir dohodkov direktni davek, in to kljub razbremenitvam, ki znašajo okoli 550 milijonov. Sijajen je bil tudi dohodek od tobaka, ki spada med konsumne davke, kateri so se istokotno vsi povečali. Menjavni davek je virgel za 149 milijonov manj, nego se je predvidevalo, in to radi številnih razbremenitev.

Sprito zadnjih sprememb v proračunu, po odpravi draginskih doklad številnim državnim uradnikom in zmanjšanju izdatkov posameznih ministrstev se predvideva, da se bo zaključilo proračunsko leto z značilnim prebitkom, ki bo za kakih 7 milijonov večji, nego je bil lanski prebitok.

ITALIJA NA DRUGEM MESTU V GRADBI LADIJ

V kratkem bo objavljeno poročilo Lloyds Register of Shipping za leto 1926-27, ki se je zaključilo 30. junija. Kot se doznava, izhaja iz tega poročila, da stoji Italija v gradbi novih ladij v omenjeni dobi na drugem mestu med evropskimi državami. Novih ladij je bilo zgrajenih: Italija 189 s 553.101 tonami, Italija 18 s 128.141 tonami, Holandska 29 s 70.967 tonami, Združene države 23 s 49.159 tonami, Nemčija 7 s 44.984 tonami, Francija 11 s 30.048 tonami, Japonska 10 s 28.886 tonami, Švedska 9 s 22.784 tonami, Španija 4 s 13.648 tonami.

Čebelarji, zganite se!

Pod tem naslovom smo prejeli sledeči dopis: «Goriška straža» od 4. t. m. prinaša vabilo k izrednemu zboru «Slov. čeb. zadruge» za dan 13. t. m. — Kdo ga sklicuje, se ne ve, ker sklicatelj ni označen pod vabilom! Bolj pa kot ta netočnost je zanimiv dnevni red s točko: «Razpust zadruge». Kaj se je zgodilo v čebelarski zadruzi ali izven nje tako važnega, da je vodstvo zadruge pod načelnostv gosp. Janka Vodopivca predložilo tak dnevni red s tako pomembno točko, ne vem, ker nisem mogel o tem od nikogar nič tehtnega poizvedeti. Na vsak način pa izjavljam, da je ta točka učinkovala na me in na mnoge čebelarje kakor strela z jasnega neba in da me je zbolela v dušo, ker vidim, da se hoče na mah razdreti in uničiti zadruge, ki šteje skoro 300 članov in ki je bila s trudom ter s lepimi nadami ustanovljena in ki je nudila članom, dokler je ni začel razjedati strup osebnosti, lepih koristi in ki bi jih v bodoče lahko nudila v še večji meri! Vprašam, ali je bilo zadnje vodstvo zadruge za to izvoljeno, da razbije zadruge? Ali res ne zna razviti drugega delovanja? K temu predmetu se nameravam povrtno po običnem zboru, ki se mora izjaloviti, pravičker ne pravino sklican, in drugič, ker se menda najde toliko uvidnih čebelarjev, da se uprejo proti razdružbi zadruge, ker bi to bilo v nepopravljivo škodo našega čebelarstva. Kdor je mojih misli, naj pride na občni zbor in naj stopi z menoj na branik obstoja naše čebelarske zbranice!

S čebelarskim pozdravom!
Dr. L. Bobič.

Lov na ptice pevke.

Z dežele nam pišejo: O koristi, ki jo imamo od ptic, se je po raznih listih in knjigah že toliko pisalo. Tem bolj se moramo torej zgražati, da se še vedno dobe ljudje, ki male ptice pevke love in morijo. Mnogi v svojem prostem času polovijo po par sto koristnih ptic na dan in to iz sebičnosti in samopasnosti, ter jih potem prodajajo v živež ljudem, ki bi lahko jedli kaj drugega. Običaj bi prosili, da čim prej napravijo konec temu početju, da nam ostane vsaj še nekaj naših koristnih ptic, ki okrivljajo naše lože in gozde ter branijo naše sadno drevje pred uničenjem od škodljivih mrčesov.

Iz tržaškega življenja

Nesrečne otroške igre.

5-letni Luciano Jelen, stanujoč v Barkovljak — Bovedo št. 515, se je včeraj popoldne igral z nekimi sovratnikom pred svojim stanovanjem. Med igro je mali Luciano, živahen in brezskrben, kakor so pač otroci, nenadoma stekel čez cesto, in sicer ravno v hipu, ko je privozil od Proseka neki avto, ki ga fantič očitno ni zapazil, kajti zaletel se je naravnost vanj. K sreči se je zaletel vanj od strani, zato ni prišel pod kolesa; avto ga je pa seveda odbil in pri padcu se je živahni Luciano precej hudo opraskal na raznih delih telesa. Z

Zopet izredna plima

Nenavadni pojav, ki smo ga imeli priliko opazovati predvčerajšnjim dopoldne ob morskem nabrežju, se je včeraj ponovil. — Okoli 10.30 je morje radi visoke plime prestopilo bregove in poplavlilo del nabrežja, a ne v tako velikem obsegu kot predvčerajšnjim. Na najboljši poplavljenosti mestih je voda dosegla višino komaj kakih 15 cm in to pot ni ovirala prometa na nabrežju. Tudi tramvajski promet se je vršil redno. Okoli pol dne se začela vedno padati in kmalu je nabrežje spet zadobilo svoje normalno lice.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Praznovanje kraljevega rojstnega dne

Včeraj, na dan praznovanja kraljevega rojstnega dne, so bili vsi javni uradi zaprti. Po cestah so visele zastave. Praznovanje državnega praznika se je vršilo popolnoma v idiličnem stilu.

Časopis «Vedetta dell'Isonzo» bo izhajal trikrat na teden

Glasilu goriške fašistske stranke «Vedetta dell'Isonzo», edini politični italijanski časopis v Gorici, ki je nadomestil nekdanjo «Voce di Gorizia» in je izhajal do sedaj le dvakrat na teden — bo baje — kot se čuje — začel v kratkem izhajati trikrat na teden.

Pa so ga prijeli

Svoječasno smo poročali v «Edinosti», kako so pri belem dnevu in celo opoldne okradli neko trgovino gospe Magdalene Fabris na ulici Corso Verdi 1 ter isti dan prodajalno Hausbrand v ulici Arcivescovado št. 2, last Jožefa Grmeksa. V prvi je neznan tat pokradel 2000 lir, v drugi pa 3000 lir, ki so ležale v predalu.

Dolgo časa ni bilo ne duha ne sluha o tatu. Vendar pa je kvestura neprestano stikala za njim. Pretekli teden pa so v Ronkih orožniki zaprli nekega Alfreda Colauttija, ki je že presedel 14 mesecev v zaporih in jim je s svojim obnašanjem vzbudil sum. Takoj so domnevali, da je bil on tisti dolgooprsteval, ki je kradel v Gorici. In res ga je spoznal trgovec železnine, neki Virgil Bombig, pri katerem je Colautti kupil železje, s katerim je potem odprl predal v trgovini gospoda Grmeksa in pozabil orodje na mizi. Seveda Colautti še vedno trdi da ni bil on tisti, vendar pa mu vse to nič ne pomaga. Odnali so ga v zapore.

Z drevesa je padel

14-leten fantič Vižintin Fridrik se je spenjal po nekem drevesu v ulici Bosel in mu je tako nesrečno spodletelo, da je s precejšnje višine zadel na trda tla in si zlomil desno roko. Prepeljali so ga z avtom Zelenega križa v občinsko bolnico.

Nerođen kolesar

Humar Rafael, stanujoč v ulici Za gradom in 4 leta star, je hotel preiti cesto, ko ga nenadoma podere neki kolesar, ki jo je potem strumno odkuril. Otroek se je močno pobil po glavi, vendar bo v osmih dneh zdrav.

Poljski tatovi.

Iz Bilj nam poročajo, da so v poslednjih dneh zasledili več tatov, ki so kradli po polju razne prideleke in pa les v tujem gozdu. Deloma so zasledili tatove gospodari sami, deloma pa poljski čuvaji, kateri so potem naznanili vsi star orožnikom.

Smrti in poroke.

Od 31. oktobra do 5. novembra je bilo v Gorici:

Rojenjaki: moški 1; ženskih 10. Skupno 11.

Umrli so: Franc Brezigar star 78 let — Julija Rizzi 5 mesecev — Emidij Clerici 40 let — Jožefina Crisai 28 let — Marija Sedel 21 let — vdova Dorotheja Comel roj. Zavrtanik let 73 — Augustin Bratuš 39 let — Franc Bajt 71 let — August Mervič 70 let — Rikard Cibsan 20 let — Leonida Svetičer roj. Dean 48 let — Alojz Vedmar 28 let — Danijel Valentinsig 37 let.

Poročili so se: Anton Colaucig z Gizelo Bregant — Mihael Hrašček z Ano Medcot — Virgil Domini s Karolino Snaidero.

Padla je pod voz

Jevšek Marija, stara 63 let, stanujoča v ulici Corso Verdi 39, je hotela preiti cesto v ul. Carducci, ko jo nenadoma prevrže lahek voz na tla. Precej hudo se je starka pobila, vendar so jo dali v domačo oskrbo.

Še vedno kolo.

Vižintin Francka je iz Šempetra in dela v tovarni v Podgori. Stara je 20 let. Ko se je danes peljala od kosila nazaj na delo s kolesom, ji je nenadoma v hudem diru spodrsnilo pod voz in se je močno pobila po vsem telesu. Zeleni križ jo je prepeljal v občinsko bolnico.

Bili so in jih zopet ni bilo.

Gospa Ana Kosir, stanujoča v ul. Brigata Casale št. 52 je povedala, da so v pretekli noči hoteli vdreti v njeno stanovanje neznani tatovi, ki jih je z velikim trudom in v sumrti nevarnosti prepredila. Bili so naštemljeni in jih ni bilo mogoče spoznati. Prišli in odšli so skozi okno.

Pri delu se je pobil.

Zeleni križ je prepeljal v bolnišnico 30-letnega Ivana Ipavca, ki se je precej hudo potolkel pri delu, ko je padel z nekega odra. Zdrav bo v 30 dneh.

Ukradli so mu kolo.

Dorando Domini, star 18 let, je imel opravke na trgovski zbornici v ul. 24. Maja in je prišel prav do vrat s kolesom, od vrat proč pa peš, ker mu je medtem, ko je bil v uradu, nekdo kolo odpeljal neznanu kam. Tatvina je bila naznanjena orožnikom, ki so do zdaj brez uspeha iskali onega, ki je prišel do vrat peš in se dalje odpeljal.

Urniki kopališča.

Na novo popravljeno kopališče ima sledeči urnik: Navadne kope-

li: vsak dan od 7—19 ure; ob praznovanih dnevih od 7—13 ure. Parne kopeli pa: za gospe, vsako sredo in soboto od 14 do 16 ure, v nedeljo od 8—10 ure. Za gosposde: Petek in sobota od 16—19 ure ob nedeljah od 10—13 ure.

Zaprli so ga.

Ker se je nekaj protivil in upiral orožnikom, so ti aretirali in zaprli Pečarja Pavla iz Ukeva na Koroškem, ki je star 18 let in po poklicu kovač.

Tudi Hektorja Rodarja, starega 17 let, in Ernesta Skarel, ki ima 24 let, so zaprli, ker sta obdolžena raznih tatvin v različnih vaseh Furlanije. Oba sta tudi od tam doma.

Ker je kradel

Orožniki so zaprli po dolgem iskanju nekega Colauttija, ki je doma iz Gorice in stanuje v ul. Dreossi št. 19, ker je obdolžen mnogih tatvin najrazličnejših predmetov. Najbolj pa mu je dišal denar, ki si ga je prilastil, kjer je mogel. Naznanjen je, da je kradel tudi pri Luciji Černigoj, poročni Bratina, ki je pred nedolгим časom bila umorjena. Spoznal in orožnikom izročil ga je neki trgovec, pri katerem je Colautti ukradel prebivač. Ko so ga prijeli, so našli pri njem kolo, ki ga je kupil za denar, ukraden v dveh trgovinah. — Orožniki so nevarnega tička pridržali v zaporih in ga bodo izročili sodni oblasti.

Izpred sodišča

Nadaljuje se razprava proti bivšemu tajniku vojno-odškodninskega urada v Gorici Pasquale Javaroneju in zidarskemu mojstru Petru Buciku iz Kanala, ki sta obdolžena ponarejanja listin in goljufije v znesku 10.000 L, ki jih je vojni odškodovanec Andrej Paravan iz Bodreža prejel več kot bi jih moral, ter poleg tega še raznih drugih odškodovancev.

Poročali smo že o tej zadevi dne 5. nov. t. l. Razprava se je tedaj prenesla na današnji dan.

Razprava začne ob 10., predseduje ji g. Serpi, branijo štirje odvetniki, med njimi Zennaro iz Trsta in Karol Maggi iz Milana, ki je došel nalašč zato v Gorico.

Kot prvi govori državni pravnik. V nad uro trajajočem govoru dokazuje krivdo Javaroneja pri tem zločinu, opisuje v podrobnosti njegove posle v onem uradu in njegovo osebo, sklicujoč se posebej na neko predkaznovanje v l. 1916. Našteje in pojasni izjave vsak posameznik, pri čemer dokazuje, da bi izmed vseh bil sposoben napraviti tak zločin edino Javarone, ki je imel dostop do vseh dokumentov in je sebi v korist zamogel ukreniti to zadevo edino na ta način, kr se mu je hotelo postranskih zaslužkov.

Po končani analizi prič omeni, da so ostale zavrnilni odvetniki sani.

Opisuje Bucika in njegovo delo pri tej poveritvi ter skuša spraviti v logičen sklad udeležbo obeh. Ker oba obtožena tajita, da se poznata in pravita oba, da sta si prvič skupaj, se državni pravnik ustavi dolgo pri tem vprašanju in trdi, da je nujno potrebno in razumljivo, da se pred tribunalom ne poznata skrivca, ker hočeta s tem izreči vsaj en dokaz sodelovanja in obdolžitve. In prav, da je Paravan, to je oni, ki je prejel 10000 več kot bi trebal, izročil vsled svoje osemdesetletne starosti vso zadevo Buciku, češ, da naj on uredi vse, ker se na to razume. Zato bi tudi le Bucik dvignil denar in si pridržal njih 10.000 L, drugo v redu izplačal Paravanu. Od tega bi delni dobiček imel tudi Javarone, ker bi si morda z Bucikom delila zaslužek. Na koncu svoje dolge obtožbe predlaga za Javaroneja 9 let ječe in 10.000 L globe, za Bucika 5 let in 7 mesecev ter 4000 L globe.

Takoj nato se dvigne odvetnik Maggi in skuša ognjevit izpodbijati vse dokaze državnega pravdnika, sklicujoč se na nered v onem uradu, na nezadostno pričevanje in posebno na to, da navsezadnje ni bilo niti enega dokaza, ki bi res naravnost potrdil krivdo Javaroneja, katerega vendar ni smeti obsoditi na tak način vsled stvari, o kateri se niti ne ve, ali je bila zagrešena v Gorici ali v Gradški ali Bog vedi kje. Dokazuje zapovrstjo, da on ni tega dejanja zagrešil in se posebno vrže na kost desetletnega zapora. «Saj vendar pravi, tribunal ne more in ne sme

za tako dolgo dobo vreči iz družbe in od družine človeka, ki se mu ni dokazalo niti peščice krivde, zapreti tako kruto nekega, ki je nedolžen. Obrne se potem še proti poslednji besedi državnega pravdnika, ki je rekel, da so ljudje v teh krajih tako čudno vajeni eleparij, ker jih je na to navadil prejšnji režim, pod katerim so bili vajeni hinavščine, češ, «da je ravno dolžnost današnje, nove, svobodne italijanske justice, da si z lepim, točnim poslovanjem in izvrševanjem ustvari oni tako potrebni prestiž med našimi novimi državljani, ki so šele po zmagovalni vojni prišli v krog onih, ki jim hočejo le dobro».

Ko je odv. Maggi zaključil svoj ognjevit govor, se je razprava prenesla na popoldan.

Popoldan je pričela obravnava ob 3. kot prvi je govoril odvetnik Zennaro iz Trsta, dokazujejoč pomanjkanje dokazov za krivdo obeh obtožencev in proseč sodni dvor oproščanja obeh, ker ni jasno iz vsega dosedanjega, da sta onadva kriva.

Za njim je govoril odvetnik Ciarella kot zagovornik Javaroneja, ki je obravnaval slučaj bolj z pravnega stališča, dokazuječ le delno krivdo pri ponarejanju podpisov in nobene pri inkasu. Če bi že sodni dvor kaznoval oba zatoženca, nikakor ne bi smel naložiti jima kazni, ki jo je predlagal državni pravdnik in to iz enostavnega razloga, ker Javarone ne more in ne sme biti kaznovan po onih paragrafi, ki jih upošteva državni pravdnik.

Nato se je sodni dvor odstranil v sejno sobo in po enournem posvetovanju razglasil sledečo razsodbo:

Javarone 9 let, 4 mesece in 25 dni ječe in 1700 L globe, Bucik 5 let, 1 mesec in 7 dni ječe in 583 L globe.

PODGORA

V nedeljo bodo dobili orožniki v Podgori novo zastavo in se bo ob tej priliki vršila velika ceremonija.

GRADIŠKA

Na tukajšnji sodnji je bila sojena od sodnika vit. Petronija neka Lampe Marija, 17 let stara, doma iz Spodnje Idrije in uslužbena v nekem hotelu, ker se je polastila nepravim potom večje svote denarja, perila in obleke. Sodnik ji je prisodil pogojno 3 mesece zapore.

BARBARA

Poročajo nam, da je iz neznanih vzrokov izbruhnil požar v hlevu Antona Siliča in uničil vse seno. Živino so le s težavo rešili, pa je lastnik vseeno utrpel 20.000 L škode.

DORNBERG

Naša zadruga žganjekuše je bila leios v septembru na razstavi v Firencah odlikovana. To je najboljši dokaz, da je naša zadruga izvrstna v izdelavi tropinskega in brinjevega žganja in ni nič ji ni mogla škoditi huda konkurenca drugih žganjeku, katere imajo sicer cenejšje izdelke, nikakor pa ne tako dobre po kakovosti, kakor naša. Zlata medalja in red križa bosta najboljšje pričala, da naša obrt napreduje in pa da naj se naši trgovci obračajo le nanjo.

AJDOVEGINA

Naborna slika

Ves ta teden kaže naš trg posebno, rekli bi fantovski lice, ker se dan za dnem zbirajo v njem fantje naborniki iz raznih naših občin in krajevnih skupin. Z nek-

danji navadi prihajajo na vozovih, več ali manj ubrano počel lepe slovenske pesmi, kakor so jih peli ob naboru njih očetje pred tridesetimi in štiridesetimi leti. Tudi harmoniko so vzeli s seboj, toda zdi se, da ni na njej nič hreščega in razposajenega, saj se vozita poleg nje oče in mati, ki spremljata svojega sina na nabor. Klobuki in gumbice so opleteni s skromnim šopkom, ki je dekle dalo fantu ob odhodu na nabor; tuintam je videti med cveticami tudi tanke pisane trakove. Nekateri vozovi so ozaljšani s smrečjem in borovjem ter nudijo sliko premikajoče se pisane livade.

Nabori potekajo hitro in brez incidentov. Odstotek potrjenih je izredno visok in cvetličarica z umetnimi cveticami ima polno hvalnega posla. Gostilne ne pridejo popolnoma na svoj račun, ker naborniki prihajajo in odhajajo trezni že v predpoldanskih in prvih popoldanskih urah. — Spremlja jih pesem, pa bolj tiha in umerjena. Morda bo gromovitejša in hrupnejša zvečer v domači gostilni, kjer se oglašajo hreščča harmonika in objame fant-vojak svoje dekle, morda tudi ne. Sedanja mladina se v mnogoteri loži od nekdanje in namesto nekdanjo prešernosti in razigranosti kaže mirno resnost.

BORZNA POROČILA.

Amsterdam 739—745, Belgija 255—259, Francija 72.15—72.45, London 89.60—89.80, New York 18.35%—18.41%, Španija 310.50—316.50, Švica 353.75—355.75, Atene 24.20—24.70, Berlin 435.50—441.50, Bukarešt 11.20—11.60, Praga 54.50—54.80, Ogrska 319—325, Dunaj 256.75—262.75, Zagreb 32.25—32.55. Uradna cena zlata (10. 11. L. 355.26; vojnoodškodninske obveznice 71.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 1542

SOFER išče službe, gre tudi na deželo, sposoben za kamjone. Naslov pri goriskih upravi. 1544

KMETIJSKO DRUŠTVO v Piranu kupuje krompir v vsaki množici. Ponudbe pisмено ali ustmeno Via Raffneria 3. Trst. 1545

GOSPA išče sobico. Za plačilo bi opravljala hišna dela. Schmog, Via Gattieri 32/I. 1546

HISA, 5 sob, 2 kuhinji, meblirana, hlev za 4 glave, vrt, mizarstvo in kovaško orodje se proda. Vermigliano 66, Ronchi 1542

PEKARNA in trgovina se oddata v našem, skupaj ali vsaka zase. Naslov pri tržaškem upravitelstvu. 1540

KNJIGOVODJA za parno žago in mizarstvo v Sloveniji z večletno prakso. Samostojno tehnično in trgovsko vodstvo področja. Slovensko, ital., nemško doptovanje. Nastop januarja. Stanovanje prosto. Ponudbe na: Alojz Domicelj S. Pietro del Carso. 1539

ZLATARNA Alberti Povk Trst, Via Mazzini 46 Kupuje zlato, srebro in krone. Popravlja in prodaja zlatenino. — Cene zmerne.

MODNI SALON

Alessandra Marcovich Trst, Via XXX ottobre 15

Izbera klobukov od L 30 naprej.

Tiskarna Edinost v Trstu

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejšimi stroji, črkami, Lynotype, stereotyplo ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ul. S. Francesco d'Assisi 20

PODLISTEK

Črni lovec

Zgodovinski roman iz kanadske prošlosti (44)

Spisal James Oliver Curwood Prevel France Magajna.

«Bojevnik», je rekel Pierre Colbert in zopet je začelo Davidovo srce utripati v svojem ponosu hitreje. «Kupovavec kozuhovine sem in kupujem z Indijanci v Gornjem mestu. Pojdi z mano! Pot je temna in zavita čeprav, ni dolga. Tja gor na Gorski grič morava splezati, če hočeva dospeti do Uršulink».

Iz nekega vzroka se je možak odkril, ko sta stopala mimo poslednje velike svetilke. David se je sramoval vzklika presenečenja, ki mu je tedaj ušel iz ust. Nad ušesi možaka se je začela brazgo-

tina in mu obkrožala glavo okoli in okoli. Nad njo ni bilo nikakih las. Lobanja je bila videti skoro gola.

Navzlic temu spačenju je Pierre Colbertov rejeni obraz z mežikajočimi modrimi očmi in zdravo rdečico vzbujal spoštovanje in prijateljsko tovarštvo, ko je rekel: «Znamenje časov, prijatelj! Pred kakimi dvanajstimi leti so me Se-nečani oskubili. Vzeli so mi lase, ubili pa ne morejo tako dobrega človeka, kot sem jaz. V tistih dneh sem tudi jaz nosil puško in vselej se umaknem na stran, kadar je treba pozdraviti nekega, ki pride v Quebec. Ah, tu se bova pa obrnila proti Griču! Sodim, da še nisi bil v mestu!».

«Se nikdar», je dejal David. «Malce nenavadno je — oprostite mi, fant — vpraševati po Uršulinkah, zlasti ob takem času po noči. Saj razumeš, da ženski samostan ni kraj, kjer z veseljem sprejemajo moške».

Davidov obraz je zardel v temi. Potem je rekel odkritosrčno: «Hotel sam ga pogledati. Mademoiselle St. Denis, s katero se bom oženil, je tam v šoli».

«Oh!» je dejal Pierre Colbert in David ga je slišal, kako je začel puhati in prhati, ko sta plezala na Grič. Vsekakor, premagal se je in vprašal: «Pa poznáš koga tu?»

«Da! Namestnika Bigota in mar-kiza de Vaudreuil in Huguesa de Peana in Petra Gagnona in — in mademoiselle Nanciko Lotbinière».

«Vraga!» je rekel Pierre Colbert. Vter je bril na vrhu in David ni mogel videti drugega kot rumenast žar uličnih svetilk, ki so bile pritrjene na visokih stebrih. Naj se je oziral kamorkoli, vedno je gledal ali navzdol ali navzgor. Prišla sta do ovinka podobnega polkrogu in trenutek pozneje je nenadoma zagledal pred seboj luči velikega poslopja, mnogo več-

jega od St. Denisovega gradu. Kakor rumene nočne zvezde so luči žarele v temi.

«Dom tvojih prijateljev», je rekel Pierre Colber — in sunkoma pokazal s palcem proti veliki palači. Znamenja nečesa porogljivega so se izražala v njegovem glasu. «Tam-le so: gostijo se preden se polotijo svojih poslov ali — zabav. Danes je ponedeljek in nocoj se sestane najvišji svet. To, vidiš, je državno bivašišče kanadskih podkraljev, ki je poznano tudi pod imenom guvernerjeva palača. Baš to minuto sedi Du.uesne pri mizi, na njegovi desni strani sedi škof, na levi nadzornik, svetovavci pa sede po redu svoje oddelčnosti. Vsi nosijo pripasane meče z edino izjemo božjega služabnika. Ali jih pojdeš zdaj obiskat?»

«Grad St. Louisa!» je šepnil David, ki se ni brigal za dvom in ne-jevero, ki se je čedalje bolj izražala v glasu drugega. «Ne, nocoj jih ne bom motil!»

Pierre Colbert je nad toliko preprostostjo tovariša glasno zaveval